

ISTORIA SCOLELOR

DE LA 1800 - 1864
TOMUL III

V. A. Urechia

OPERA OMNIA

TIPO MOLDOVA

ISTORIA CULTUREI NAȚIONALE

ISTORIA ȘCOLELOR

DE LA

1800 — 1864

TIPO MOLDOVA

Coperta: *Cristian Almășanu*

Coordonator Colecție: Gh. Buzatu,

Membru Corespondent al Academiei Oamenilor de Știință din România

Consultant științific:

Prof. Ilie Zanfir

Proiect editorial: Roxana Alexandra Costinescu

Redactor: *Aurel Ștefanachi*

© Tipo Moldova

Editura Tipo Moldova este acreditată de Consiliul Național al
Cercetării Științifice din Învățământul Superior (C.N.C.S.I.S.) **99/2010**

Ediție anastatică

Iași, 2010

Tipo Moldova,

E-mail: office@tipomoldova.ro

www.tipomoldova.ro

ISTORIA CULTUREI NAȚIONALE

ISTORIA SCOLELOR

DE LA

1800—1864

ȘI O SCURTA INTRODUCERE COPRINZÂND NOTE DIN ISTORIA CULTUREI NAȚIONALE ANTERIORE SECOLULUI AL XIX-LEA.

ȘI CU

MAI MULTE FAC-SIMILE DE DOCUMENTE, SEMNĂTURI, AUTOGRAFE, ETC.

DE

V. A. URECHIA

VICE-PREȘEDINTE AL ACADEMIEI ROMÂNE, PROFESOR DE ISTORIA ROMÂNILOR LA FACULTATEA DE LITERE DIN BUCUREȘTI, MEMBRU CORESPONDENT AL ACADEMIEI SPANIOLE, MEMBRU AL INSTITUTULUI ETNOGRAFIC DIN PARIS, AL SOCIETĂȚII ECONOMICE SATRITENSE DE «AMIGOS DEL PAÍS», AL FELIBRILOR, MEMBRU DE ONÔRE AL SOCIETĂȚII ÔMENILOR DE LITERE, DELEGAT GENERAL AL ASOCIAȚIUNEI INTERNAȚIONALE DE LITERE ȘI ȘTIINȚE, VICE-PREȘEDINTE ȘI MEMBRU FUNDATOR AL ATENEULUI ROMÂN, AL SOCIETĂȚII DE CULTURĂ MACEDO-ROMÂNĂ, PREȘEDINTE LIGEII PENTRU UNITATEA CULTURALĂ A ROMÂNILOR, MEMBRU AL COMISIUNEI MONUMENTELOR, FUNDATOR BIBLIOTECEI URECHIA DIN GALAȚY, ETC.

TOMUL III

OP ÎNCORONAT DE ACADEMIA ROMÂNĂ

BUCUREȘCI

—
IMPRIMERIA STATULUI

1894

PREFAȚĂ

Cu acest tom se termină analele noastre, privitoare la cultura națiunii române, până la data de 1864, pusă de Academia Română la concursul, pentru care am prezentat această lucrare în mod anonim.

Noi înșine observăm, că pentru anii mai apropiați de noi, am dat analelor o dezvoltare relativ mai mică, căci având a vorbi de faptele unor bărbați, cari sunt încă în viață, nu ne-am aflat tot așa de liberi ca pentru studiarea anilor mai înapoiați. Pe lângă aceste, a vorbi de lucrările culturale și școlare din anii 1858 înainte, era a ne face nouă înșine o prea largă și duiosă parte în aceste lucrări, ca unul ce de la acea dată până târziu dincoace de 1864, am avut fericirea a fi alături cu cei mai iluștri bărbați ai țerei și cu densii a munci în agrul culturai publice. Ne-am mărginit dar a aduce din istoria școlilor și a culturai publice din anii 1860—64 atât numai, cât am creșut indispensabil, ca o culegere de documente pentru cel care mai târziu va dori să completeze opera noastră.

Doritor am fi fost să nu oprim lucrarea noastră la anul 1864 și să înregistrăm în ea faptele glorioșe ale domniei lui Carol I, până la împlinirea a 25 ani ai regnului M. Sale. De făceam însă acesta nu mai era lucrarea noastră, cea premiată de Academie. De vom trăi, vom realiza această dorință într'o lucrare deosebită.

Lectorului suntem datorii a'î spune că, prezentând lucrarea de față în mod anonim la un premiu academic, n'am făcut'o în vedere cu un câștig material, de ore-ce numai cu adunarea materialului nostru și decopiarea lui în curgere de mai mulți ani, am cheltuit cu onorariile secretarilor indoită și întreită suma premiului. Am ținut însă, să supunem lucrarea noastră la aprobarea prealabilă a înaltului Areopag al culturai române. Am avut fericirea s'o dobândesc și acesta va face tot meritul acestei lucrări.

La tipărirea acestor volume n'am introdus altă schimbare în textul premiat de Academie, de cât aceea că, la locurile unde *autorul anonim* cita ori pomenea pre *D. V. A. Urechiă*, am pus direct numele nostru, vorbind la persóna I-a.

Ca să nu simțā măcar colegii mei din Academie că manuscrisul intrat la concurs era de mine, am fost luat la cértā în vr'o douē locuri pre *D. V. A. Urechiă*, cam de *luna caprina*. Rog pe colegii mei din Academie să'mi scuseze aséstā micā viclenie și să mă ierte decā am înlăturat în tipar micul *refec* ce 'mi dădeam, pentru a câștiga voturile a câtor-va membri ai Academiei, puținī la număr, cari ar fi putut să judece opul meu nu numai obiectivmente.

Cu acest volum nu se terminā lucrarea, căci de aci înainte începe bogata culegere de documente, cari constituesc *anexele* publicațiunei nōstre.

În volumele ce urmēzā, va afla istoricul un arsenal, în mare parte necunoscut, cu care înarmat va putea face definitiva Istorie a culturēi române, și mai cu sēmā a'și esplica prin documentele trecutului progresele și scāderile culturēi naționale.

Cu tomul de față imi iaū rēmas bun de la lector. În cele cari vor urma nu voi mai grāi eū, ci însāși documentele pe cari mi-am întemeiat aprecierile.

Este ore de lipsā să cer iertare lectorului pentru erorile strecurate până astādī la tipărirea acestor trei tomuri ?

Cei cari, puținī la număr, m'aū cetit, nu mă îndoiesc, că aū îndreptat însīi asemenea erori, și nu'mi vor mai cere o tablā generalā de ele la finea volumului. Fie numai, ca lectorul să nu aibā a releva de cât erori tipografice ! Dar și pentru cele de altā naturā, lectorul binevoitor își va dice : *Errare, humanum, est.*

V. A. Urechiă.